

Informacja
na temat prac nad Gminną Ewidencją Zabytków
i Programem Opieki nad Zabytkami Miasta Imielin

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami reguluje zagadnienia dotyczące m.in.:

- zakresu i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi,
- zasad tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- zasad finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach,
- organizacji organów ochrony zabytków,
- administracyjnych kar pieniężnych oraz przepisów karnych.

Ustawa w art. 3 definiuje m.in. pojęcie zabytku, zabytku nieruchomego i zabytku archeologicznego – nieruchomego i ruchomego w sposób następujący:

1) zabytek - nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;

2) zabytek nieruchomy - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt 1;

3) zabytek ruchomy - rzecz ruchomą, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w pkt 1;

4) zabytek archeologiczny - zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;

I. Inwestycje w zabytki.

Referat Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu złożył 26 sierpnia 2021 roku wniosek do Zarządu Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego o udzielenie w roku 2022 dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, znajdującym się na obszarze powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Wniosek dotyczył odnowienia elewacji Kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej oraz malowanie tynków wewnętrznych kaplicy. Wnioskowana kwota dotyczyła 80% wykonania całości i wynosiła 17.754,34 zł. Zarząd Powiatu nie przyznał Miastu Imielin wnioskowanej kwoty, dlatego w tym roku miasto samo odnowi Kaplicę. W Referacie Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu zabezpieczono na ten cel 25.000 zł. Zaktualizowany Kosztorys Inwestorski wykonany w dniu 30.03.2022 roku wynosi 23.923,32 zł. W miesiącu maju zostanie przeprowadzone postępowanie mające na celu wyłonić wykonawcę robót. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał pozwolenie nr K/526/2021 na podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku kaplicy MB Częstochowskiej w Imielinie, wpisanej do rejestru zabytków decyzją A/721/66 polegających na odnowieniu ścian elewacji zewnętrznej i wewnętrznej w istniejącej kolorystyce. Pozwolenie jest ważne do 30.09.2022r.

II. Prace nad Gminną Ewidencją Zabytków.

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zadania własne gminy obejmują sprawy ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, w tym obowiązek prowadzenia i założenia gminnej ewidencji zabytków, sporządzania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Gminna ewidencja zabytków to zbiór kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. Ustawa wskazuje, że w gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
2. Inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
3. Inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
4. Stanowiska archeologiczne.

Zakres informacji o zabytkach nieruchomych, zawartych w karcie adresowej określa Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r w sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. nr 113, poz. 661).

Ad. 1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru;

Rejestr zabytków jest wykazem obiektów, które są objęte szczególną ochroną na terenie kraju. Jest to jednocześnie najbardziej powszechna forma ochrony zabytków. Działaniami administracyjnymi związanymi z wpisem do rejestru zabytków zajmuje się wojewódzki konserwator zabytków. Wpis może zostać dokonany z urzędu lub na wniosek właściciela lub użytkownika nieruchomości. Żądanie wpisania obiektu do rejestru zabytków może zgłosić również stowarzyszenie lub organizacja społeczna, która zajmuje się ochroną dziedzictwa kulturowego. Wpisanie nieruchomości do rejestru zabytków ujawnia się w jej księdze wieczystej

Obiekt może być zapisany w rejestrze zabytków w trzech kategoriach:

- A** – zabytek ruchomy;
- B** – zabytek nieruchomy;
- C** – zabytek archeologiczny.

Na terenie Miasta Imielin następujące obiekty wpisane są do rejestru zabytków:

- Kaplica pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej, ul. Imielińska; numer rejestru A/721/66, decyzja z dnia 15 VI 1966 roku; granice ochrony obejmują całość obiektu i najbliższe otoczenie.
- Stanowisko archeologiczne nr 4 – osada z zespołem pieców prądalniczych; numer rejestru C/1340/86 z dnia 26 I 1987 roku; granice ochrony obejmują teren między ulicą Turystyczną i Imielińską, od południowego wschodu ograniczony drogą polną.

Ad.2. Inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;

Wojewódzka ewidencja zabytków jest dokumentem niezależnym od rejestru zabytków.

Wojewódzka Ewidencja Zabytków prowadzona jest przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków i zawiera następujące budynki z terenu Imielina :

- Budynek mieszkalny - ul. Biskupa Stanisława Adamskiego 1
- Budynek mieszkalno-usługowy - ul. Św. Brata Alberta 16
- Budynek kolejowy, wielorodzinny - ul. Ksawerego Dunikowskiego 1
- Dom mieszkalny i Restauracja Żórawika obecnie budynek mieszkalno-usługowy - ul. K. Dunikowskiego 10 (w wykazie jako budynek na skrzyżowaniu ulic Bp. S. Adamskiego i K. Dunikowskiego)
- Budynek Urzędu Miasta Imielin - ul. Imielińska 81
- Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Szkaplerznej - ul. Imielińska 89
- Plebania Parafii Matki Boskiej Szkaplerznej- ul. Imielińska 89.

Referat Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu przygotowuje pisma do właścicieli w/w budynków (prawdopodobnie nie wiedzą że ich budynki znajdują się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków –

ponieważ Konserwator Zabytków nie miał obowiązku ich o tym informować), w których przedkładamy im kopie karty adresowej obiektu oraz prosimy o jej weryfikację. Do podjęcia czynności związanych z ich weryfikacją (np. zmiana stanu prawnego, braku aktualnego opisu, oceny stanu technicznego obiektu, utraty walorów zabytku, wyłączenia karty zabytku z ewidencji) organem właściwym jest Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków z siedzibą w Katowicach.

Planowana data zakończenia weryfikacji kart adresowych zabytków ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków położonych na terenie Imielina została wyznaczona na dzień 31 sierpnia 2022 roku.

Ad. 3. Inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Proponowane obiekty do wpisania do Gminnej Ewidencji Zabytków:

- Kopiec Wolności - ul. Wyzwolenia
- Krzyż „Na Sarganach” – ul. Na Sarganach (za nr 11)
- Cmentarz „Na Sarganach” – ul. Na Sarganach (za nr 11)
- Kapliczka św. Jana Nepomucena – ul. P. Ściegiennego (na wysokości kamieniołomu).

Listę proponowanych obiektów do wpisania do Gminnej Ewidencji Zabytków można poszerzyć o inne obiekty, w związku z tym prosimy o osobisty kontakt w tej sprawie z Referatem EZKS w godzinach pracy Urzędu Miasta Imielin, ul. Ilińska 81 do 31 sierpnia 2022 roku

Ad. 4. Stanowiska archeologiczne

Zabytki archeologiczne (stanowiska archeologiczne), tak jak inne zabytki nieruchome, są wprowadzane do ewidencji zabytków

Obecnie na terenie Imielina zostało zlokalizowane 18 stanowisk archeologicznych. Większość stanowią ślady osadnicze. Największe zagęszczenie stanowisk występuje na terenach dzielnic Jazd (8 stanowisk) oraz Jamnice (4 stanowiska). Pozostałe stanowiska występują w Pasieczkach (2 stanowiska), Las Podłęże (1 stanowisko), Imielin (3 stanowiska). Część stanowisk na terenie Jazdu została zlokalizowana na trasie oraz w obszarze odcinka autostrady A4 (stanowiska: Jazd 2, Jazd 28).

Poniżej wykaz stanowisk archeologicznych i obiektów wpisanych do rejestru zabytków wraz z mapą, na której zaznaczone są punkty występowania stanowisk archeologicznych (wg liczby porządkowej w tabeli z wykazem)

Wykaz stanowisk archeologicznych i obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub ewidencji gminy.

L.p.	Nr obszaru	Nr stanowiska na obszarze	Lokalizacja	Rodzaj stanowiska	chronologia	Uwagi
1.	100-50/1	1	Imielin – Jazd	osada obozowisko	mezolit kultura łużycka	
2.	100-49/13	4	Imielin rejon ul. Turystycznej, Modrzewiowej, Imielińskiej	punkt osadniczy	kultura łużycka	Wpis do rejestru zabytków nr rej. C/1340/86 z dnia 26 I 1987
3.	100-	5	Imielin – Las	osada	epoka kamienia	

	49/11		Podłęże	osada	kultura łużycka	
4.	100-49/1	8	Imielin – Jazd	osada	kultura łużycka	
				śląd osadniczy	Kultura przeworska	
5.	100-49/2	9	Imielin – Jazd	punkt osadniczy	epoka żelaza	
				osada	średniowiecze (XII – XIV w.)	
6.	100-49/4	10	Imielin – Jazd	śląd osadniczy	Epoka kamienia?	
				Osada Śląd osadniczy	kultura łużycka nowożytny	
7.	100-49/11	1	Imielin – Jazd	osada	kultura łużycka	
8.	100-49/3	15	Imielin – Pasieczki	śląd osadniczy	? okres pradziejowy	
				osada	średniowiecze (XI – XIII w.)	
9.	101-49/4	18	Imielin – Jamnice	osada	kultura przeworska	
				punkt osadniczy	okres nowożytny	
10.	101-49/5	19	Imielin – Jamnice	śląd osadniczy	epoka żelaza (okres rzymski)	
				punkt osadniczy	późne średniowiecze	
				śląd osadniczy	okres nowożytny	
11.	101-49/7	21	Imielin – Jamnice	śląd osadniczy	epoka kamienia (?)	
12.	101-49/8	22	Imielin	śląd osadniczy	kultura przeworska (?)	
13.	101-49/13	27	Imielin – Jamnice	obozowisko	mezolit	
				osada	kultura łużycka	
14.	100-49	bez nr.	Imielin	osada	kultura przeworska	
15.	100-50/2	2	Imielin – Jazd	punkt osadniczy	kultura łużycka	usunięto
16.	100-49/12	3	Imielin – Jazd	osada	Neolit kultura łużycka	usunięto
17.	100-50/3	28	Imielin – Jazd	punkt osadniczy	kultura łużycka	usunięto
18.	100-49/14	12	Imielin	punkt osadniczy	mezolit epoka brązu	usunięto

Stanowiska archeologiczne odkryte w trakcie badań powierzchniowych lub podczas wcześniejszych inwestycji - niektóre częściowo przebadane wykopaliskowo, stanowią własność Skarbu Państwa i podlegają bezwzględnej ochronie konserwatorskiej zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).

Wszystkie zinwentaryzowane stanowiska archeologiczne widnieją w ewidencji zabytków i są pod jurysdykcją Urzędów Konserwatorskich odpowiednich dla poszczególnych województw. Teren Imielna podlega Wojewódzkiemu Śląskiemu Konserwatorowi Zabytków z siedzibą w Katowicach przy ul. Francuskiej 12. W ewidencji zabytków (wojewódzkiej oraz gminnej) są też obiekty (m.in. stanowiska archeologiczne, budynki), które mają wpis do rejestru zabytków.

Wszelkie prace budowlane na stanowiskach archeologicznych i przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków należy każdorazowo opiniować u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Stosowne formularze dostępne są w postaci wniosków do pobrania na Urzędowych stronach internetowych Konserwatora.

III. Prace nad Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami

Po zakończeniu weryfikacji kart adresowych zabytków ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków w celu utworzenia gminnej ewidencji zabytków zostaną podjęte czynności wymagane przepisami prawa tj. zawiadomienia właściciela lub posiadacza obiektu o zamiarze włączenia karty adresowej zabytku do gminnej ewidencji zabytków, o włączeniu tej karty, o sporządzeniu nowej karty adresowej zabytku, o zamiarze wyłączenia karty adresowej zabytku z gminnej ewidencji zabytków lub o wyłączeniu karty nieruchomości, która przestała być zabytkiem. Powyższe informacje umieszcza się także w Biuletynie Informacji Publicznej.

Po utworzeniu Gminnej Ewidencji Zabytków zostanie opracowany i przyjęty gminny program opieki nad zabytkami dla miasta Imielin. Gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, który obowiązuje przez 4 lata.

Informacja weryfikacji kart adresowych zabytków wpisanych do rejestru zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz proponowanych zabytków nieruchomych, które zostaną wyznaczone przez Burmistrza, a także stanowiska archeologiczne zostaną podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej miasta i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Sprawę prowadzą pracownicy Referatu EZKS Urzędu Miasta Imielin (pok. 34 lub 36), ul.Imielińska 81; telefon 32 22 54 136 , 32 22 54 134.